

Skawina

miasto sercu miłe

BROSZURA INFORMACYJNA nr 4

październik 2018

Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

Rynek 1

32-050 Skawina

Tel. +48 12 277 01 00

urząd@um.skawina.net

Godziny pracy:

Poniedziałek	8.00 – 17.00
Wtorek	7.30 – 15.30
Środa	7.30 – 15.30
Czwartek	7.30 – 15.30
Piątek	7.30 – 14.30

Czas pożegnać stare piece

Uchwała antysmogowa wprowadziła szereg ograniczeń. Nie wolno już instalować kotłów czy kominków niespełniających norm ani palić kiepskim węglem lub mokrym drewnem

FOT. MARIUSZ KAPALA

„Nie!” dla smogu

Program wymiany starych kotłów w gminie Skawina przyspiesza. Warto złożyć wniosek o dotację

FOT. ADAM WOJNAR

Domowe paleniska

pod stałą kontrolą strażników i urzędników

FOT. UMIG W SKAWINIE

PRZEŁĄCZ SIĘ
NA GAZ

Po pomoc

do gminy - w urzędzie
działa punkt informacyjny

FOT. UMIG W SKAWINIE

Oczyszczacze

dla najmłodszych mieszkańców gminy Skawina

Czysta energia

Alternatywą dla nieekologicznego paliwa, jakim jest węgiel, są odnawialne źródła energii, np. solary albo instalacje fotowoltaiczne

FOT. 123RF

Eko-edukacja od małego

Dzięki funduszom z WFOŚiGW w Krakowie gmina Skawina zrealizowała dwa projekty z zakresu edukacji ekologicznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych

FOT. UMIG W SKAWINIE

Czas pożegnać stare piece

Uchwała antysmogowa wprowadziła szereg ograniczeń, jeśli chodzi o eksploatację urządzeń grzewczych i jakość paliw. Nie wolno już instalować kotłów czy kominków niespełniających norm ani palić kiepskim węglem

Już od ponad roku w Małopolsce obowiązuje uchwała antysmogowa, która wprowadziła szereg ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji grzewczych i jakości stosowanych paliw. Nie wolno już instalować kotłów lub kominków niespełniających norm ani palić kiepskim węglem czy wilgotnym drewnem.

Oto najważniejsze zasady, które wprowadziła uchwała antysmogowa. Od 1 lipca 2017 r. w Małopolsce nie można eksploatować nowego kotła na węgiel bądź drewno lub kominka na drewno niespełniających unijnych norm tzw. ekoprojektu. Co to oznacza? Budując nowy dom, prowadząc remont z wymianą kotła lub kominka czy wymieniając tenże kocioł czy kominek na nowy, trzeba instalować już nowoczesne urządzenia spełniające wymogi.

Dla tych mieszkańców, którzy już korzystają z ekologicznego ogrzewania (sieci ciepłowniczej, gazu, oleju, ogrzewania elektrycznego lub pomp ciepła), przepisy antysmogowe nie wprowadziły żadnych nowych obowiązków lub ograniczeń. Gdyby jednak ktoś chciał zrezygnować z takiego ogrzewania

Na wymianę najstarszych, niespełniających żadnych norm pieców mieszkańcy Małopolski mają czas do końca 2022 roku

na rzecz kotła węglowego, będzie musiał zainstalować nowoczesny kocioł spełniający wymogi ekoprojektu. Warto tu wspomnieć o posiadaczach kotłów klasy piątej: oni mogą z tych urządzeń korzystać do końca ich żywotności.

A kto musi zmienić ogrzewanie? Małopolanie, który obec-

nie używają kotłów pozaklasowych bądź kotłów trzeciej lub czwartej klasy. Uchwała przewiduje tu jednak okresy przejściowe. Do końca 2022 roku konieczna jest wymiana kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają żadnych norm. Natomiast do końca 2026 roku trzeba wymienić kotły klasy 3 lub 4.

Obecnie mieszkańcy mogą skorzystać z pośrednictwem gmin z dotacji do wymiany starych kotłów ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego lub WFOŚiGW w Krakowie.

Nowe przepisy dotyczą też kominków. Wszystkie nowo instalowane urządzenia (również

tzw. ogrzewacze pomieszczeń, piece kaflowe czy popularne „kozy”) muszą spełniać wymogi ekoprojektu – także w przypadku, gdy kominek instalujemy w istniejącym budynku, na przykład w ramach wymiany na nowy. Od 2023 r. dopuszczone będzie używanie tylko kominków spełniających wymogi

lub takich, których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80 proc. Kominki, które nie odpowiadają tym wymogom, trzeba więc wymienić lub doposażyć je w specjalne urządzenia: tzw. elektrofiltry.

Urządzenia grzewcze to nie wszystko. Istotne jest też, jakie paliwo do nich trafia. Od 1 lipca 2017 r. w Małopolsce obowiązuje zakaz stosowania mułów i flotów węglowych. Wprowadzono także zakaz spalania drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20 proc. Drewno przed spalaniem powinno być sezonowane – jego suszenie powinno trwać co najmniej dwa sezony.

Kontrola przestrzegania antysmogowych przepisów jest prowadzona przez uprawnione służby – straż miejską, upoważnionych pracowników urzędu, policję. W przypadku naruszenia przepisów uchwały, mieszkaniec może być ukarany mandatem do 500 zł lub grzywną do 5000 zł.

Dodatkowych informacji i pomocy udzielają pracownicy Wydziału Ochrony Powietrza Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie: Rynek 12, pok. nr 1, nr tel. 12 277-01-67 lub 789-204-751.

Domowe paleniska pod stałą kontrolą straży miejskiej i urzędników

Palisz w piecu śmieciami albo mułem węglowym? Uważaj! Strażnicy miejscy kontrolują domowe paleniska. Jeśli stwierdzą, że łamiesz przepisy, musisz liczyć się nawet z grzywną do 5 tys. zł.

Na terenie gminy Skawina, podobnie jak w latach poprzednich, trwają kontrole palenisk domowych prowadzone przez Straż Miejską oraz pracowników Wydziału Ochrony Powietrza Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie. Funkcjonariusze sprawdzają, czym mieszkańcy palą w piecach, a także informują o możliwości uzyskania od gminy dofinansowania do wymiany przestarzałych pieców węglowych – pozaklasowych.

Przypominamy, że kontrolujący posiadają imienne upoważnienie burmistrza do przeprowadzenia kontroli. Zgodnie z przepisami mają prawo wstępu na teren nieruchomości w celu wykonania czynności sprawdzających, a także mają prawo żądać informacji w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego oraz dokumentów

i wszystkich danych związanych z problematyką kontroli.

Prowadzący kontrole patrol może: wejść do kotłowni i sprawdzić, czy nie ma w niej śmieci przygotowanych do spalania, zajrzeć do pieca i zweryfikować, czy nie palą się w nim śmieci, sprawdzić, czy właściciel przekazuje śmieci odpowiednim służbom, a także pobrać próbkę popiołu oraz sadzy z pieca lub komina celem poddania jej badaniu. Dodatkowo kotły niespełniające wymogów ekoprojektu

– pozaklasowych oraz klasy 3 i 4 – funkcjonariusze oznaczają naklejkami wskazującymi ostateczny termin ich likwidacji (patrz grafika powyżej).

Przypominamy, że w piecu nie wolno spalać śmieci, tworzyw sztucznych (np. butelek PET, worków foliowych), opakowań po sokach czy mleku, opon, odpadów z gumy, starego obuwia, lakierowanego drewna (np. z wymiany okien, drzwi), mebli, płyt paździerzowych. Spalanie tego wszystkiego w piecu jest nie

tylko nielegalne, ale i niezwykle szkodliwe dla zdrowia. Ponadto przepisy uchwały antysmogowej zabraniają palenia mułami i flotami węglowymi oraz drewnem i biomasą o wilgotności powyżej 20 procent.

Naruszenie tych zasad stanowi wykroczenie i zagrożone jest karą grzywny sięgającą nawet 5 tys. zł, jeśli sprawa trafi do sądu. **Zgłoszenia w przypadku podejrzenia spalania odpadów należy kierować pod numer tel. 12 276-29-73.**

Komendant Straży Miejskiej Karol Łuczak informuje:

Jak wypadły kontrole w poprzednich latach?

Skala ujawnianych nieprawidłowości w ubiegłych latach nie była duża. Zgłoszenia od mieszkańców dotyczyły najczęściej „czarnego, kłębiącego dymu”. Kontrole w większości przypadków potwierdzały jednak, że jego źródłem jest niska jakość węgla, stan palenisk i nieumiejętność palenia, a nie samo spalanie odpadów.

Jakie kary są przewidziane za palenie śmieciami?

Jeśli strażnicy miejscy stwierdzą, że doszło do wykroczenia, możliwe są trzy scenariusze: wystawienie mandatu karnego do 500 złotych, skierowanie sprawy do sądu bądź pouczenie. Wysokość grzywny jest zależna od rozmiarów przewinienia. Dodajmy, że utrudnianie przeprowadzenia kontroli również wiąże się z poważnymi konsekwencjami.

Czy mieszkanie, do którego drzwi zapuka patrol, musi go wpuścić?

Panuje przekonanie, że dom jest naszą prywatną przestrzenią, gdzie bez nakazu prokuratorskiego nikt nie może wejść i generalnie wszystko nam wolno. Na szczęście przepisy ustawy Prawa ochrony środowiska (art. 379 i 380) mówią szczegółowo, że organ kontrolny może wejść na teren nieruchomości i dokonać kontroli. Jeśli mieszkaniec nam to uniemożliwia, popełnia przestępstwo z art. 225 Kodeksu karnego. Warto jednak podkreślić, że mieszkańcy w większości pochwalają nasze działania i sami proszą nas o kontrole u sąsiadów.

„Nie!” dla smogu, „Tak!” dla szybkiej wymiany kotłów

Program wymiany starych pieców węglowych w gminie Skawina przyspiesza. Warto złożyć wniosek o dotację

300 umów dotacji na łączną kwotę prawie 2 mln zł zawarli do końca września mieszkańcy gminy Skawina. Konsekwentnie realizuje ona działania dotyczące wymiany starych, nieefektywnych kotłów węglowych na nowe, niskoemisyjne źródła ciepła, w tym ogrzewanie gazowe, MPEC oraz kotły na paliwa.

Jakość powietrza w naszym regionie jest zła – to powszechnie wiadomo od dawna. Dane z małopolskiego monitoringu środowiska pokazują, że mamy problem zwłaszcza z niezwykle szkodliwym dla zdrowia pyłem zawieszonym, którego stężenia w okresie jesienno-zimowym wielokrotnie przekraczają dopuszczalne normy. Dużo wyższy od dopuszczalnego bywa również poziom rakotwórczego benzo(a)pirenu, powstającego głównie w wyniku niepełnego spalania związków organicznych – czyli spalania w starych piecach węgla lub śmieci, wypalania traw itp.

Pozbyć się truciele!

Z badań wynika, że smog przyczynia się do śmierci ponad 4 tysięcy Małopolan rocznie, a koszty leczenia mieszkańców naszego regionu szacuje się na

W całej Małopolsce działają jeszcze setki tysięcy kotłów węglowych, które trują powietrze

3 mld zł rocznie. To dlatego specjaliści w dziedzinie ochrony środowiska, ekolodzy, a także lekarze od dawna zwracają uwagę, że likwidacja tzw. niskiej emisji jest priorytetem.

A do zrobienia mamy naprawdę dużo, bo w całym naszym województwie działa jeszcze około pół miliona kotłów na paliwa stałe, które mają ponad pięć lat. Wiele z nich to stare piece zwane kopciuchami. W samej tylko gminie Skawina

zainwentaryzowano prawie 6 tysięcy takich kopciuchów.

Dlatego tym ważniejsze jest – i z punktu widzenia ludzkiego zdrowia, i ochrony środowiska – by jak najszybciej pozbyć się starych pieców, z których dymy znacząco przyczyniają się do powstawania smogu. Gmina Skawina konsekwentnie walczy o czyste powietrze, a jednym z najważniejszych elementów tej walki jest program wymiany starych kot-

łów węglowych, w ramach którego mieszkańcy, chcący zmienić źródło ogrzewania na bardziej ekologiczne, mogą liczyć na dofinansowanie.

Dotacje dla mieszkańców

Wysokość dotacji wynosi do 50 procent wartości kosztów kwalifikowanych, tj. kosztów demontażu starego kotła i montażu nowego wraz z wewnętrzną instalacją c.o. i c.w.u. oraz zakupu i montażu niez-

będnej armatury. Gdy modernizujemy kotłownię, wartość dotacji wynosi:

● **do 7500 zł** na jedno urządzenie grzewcze wraz z infrastrukturą techniczną – w przypadku wymiany kotłowni na kondensacyjną (gazową);

● **do 8000 zł** w przypadku budynków jednorodzinnych podłączanych do miejskiej sieci ciepłowniczej (w tym również do geotermii);

● **do 3400 zł** na jedno urządzenie grzewcze wraz z infrastrukturą techniczną – w przypadku instalacji ogrzewania elektrycznego;

● **do 4500 zł** na jedno urządzenie grzewcze wraz z infrastrukturą techniczną – w przypadku kotłowni na biomasę albo na węgiel.

Przypominamy, że trwa otwarty nabór wniosków na wymianę. Są one przyjmowane do 31 stycznia 2019 r. O szczegółach można się dowiedzieć ze strony www.gminaskawina.pl (zakładka „Ograniczanie niskiej emisji”) lub osobiście w Wydziale Ochrony Powietrza.

300 umów w tym roku

Zakres rzeczowy inwestycji, na którą mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowanie, obejmuje wykonanie demon-

tażu kotłowni, palenisk opalanych paliwem stałym o niskiej sprawności energetycznej; montażu nowej kotłowni na gaz, olej bądź węgiel lub biomasę (wraz z wewnętrzną instalacją c.o. i c.w.u.); podłączenia do geotermii lub miejskiej sieci ciepłowniczej (wraz z wewnętrzną instalacją c.o. i c.w.u.) oraz montażu pieca zasilanego prądem elektrycznym (wraz z podłączeniem do sieci energetycznej oraz wewnętrznej linii zasilania).

Program wymiany starych kotłów węglowych cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców gminy Skawina. Do końca września zawarto 300 umów dotacji na łączną kwotę prawie 2 mln zł, w tym 75 proc. na kotły gazowe. Dotacje są finansowane ze środków własnych gminy oraz ze środków unijnych – w ramach projektu pn. „Redukcja niskiej emisji na terenie gminy Skawina”.

Warto dodać, że łącznie w latach 2016-2018 wymieniono ponad 550 kotłów.

Szczegółowych informacji nt. programu wymiany kotłów węglowych udziela Wydział Ochrony Powietrza UMIG w Skawinie, ul. Rynek 12, wejście od ul. Krzywiej, numer tel. 12 277-01-67.

Punkt informacyjny – kompleksowa pomoc i wsparcie dla mieszkańców gminy

Wymiana „kopciucha” na bardziej ekologiczne źródło ogrzewania nie jest sprawą prostą. Wiele osób nie bardzo wie, jak się za to zabrać, ma też obawy, czy ogrom formalności do załatwienia ich nie przerośnie. Na szczęście mieszkańcy gminy Skawina nie są pozostawieni samym sobie. Mogą liczyć na pomoc i wsparcie zarówno urzędników, jak i firm takich jak PGNiG, Tauron oraz MPEC.

Punkt informacyjny PGNiG w skawińskim urzędzie

Specjalnie z myślą o mieszkańcach UMIG w Skawinie uruchomił w Wydziale Ochrony Powietrza (ul. Rynek 12) punkt informacyjny, w którym można uzyskać szczegółowe informacje dotyczące ogrzewania domów, wymiany starych pieców na nowoczesne urządzenia grzewcze, warunków finansowania zakupu ekologicznego kotła itp.

Warto przy tym podkreślić, że gmina Skawina zawarła

mieli ułatwiony kontakt, pomoc i wsparcie przy wymianie kotłów. Dlatego cieszymy się, że firmy także pomogą naszym mieszkańcom – podkreślają miejscy urzędnicy.

Przedstawiciele Tauronu prezentują ofertę urządzeń grzewczych oraz warunki finansowania zakupu ekologicznego pieca. Specjalista z zakresu ogrzewania doradzi, jakie urządzenie wybrać, a także przedstawi wstępną wycenę wybranego rozwiązania. Doradztwo obejmuje również przygotowanie wyceny kosztów inwestycji i eksploatacji oraz pomoc przy załatwieniu formalności i wypełnieniu dokumentacji technicznej. Zainteresowani wymianą pieca mogą także umówić się na wizję lokalną w domu.

Oferta Tauronu jest kompleksowa: urządzenia gazowe, elektryczne itd. Dodać do tego jeszcze trzeba atrakcyjne wa-

runki cenowe zakupu paliw oraz możliwość uzyskania kredytu o proc. na realizację inwestycji. Dla klienta jest to kredyt bez prowizji, odsetek i żadnych dodatkowych opłat. Co ważne, kredyt dostępny jest dla tych, którzy na wymianę pieca otrzymają częściowe dofinansowanie (np. z gminy), jak i tych, którzy nie będą ubiegać się o dopłaty.

Natomiast przedstawiciele Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa informują

mieszkańców, jakie formalności trzeba spełnić, by uzyskać przyłączenie do sieci gazowej, ile czasu potrzebne jest na wymianę ogrzewania, jakie koszty trzeba ponieść w związku z modernizacją ogrzewania itp. Można się również dowiedzieć, jak wypełnić wniosek na przyłączenie gazowe, jaką można mieć taryfę (i porównać ją z opłatami za tradycyjny piec węglowy) oraz ile czasu trwają poszczególne procedury.

To nie wszystko. W wakacje mieszkańcy Skawiny mieli również okazję kilkakrotnie uczestniczyć w konsultacjach prowadzonych przez MPEC. Przedstawiciele tego przedsiębiorstwa informowali o możliwości podłączenia do sieci ciepłej i zasadach realizacji takiego przedsięwzięcia. Nie zabrakło również informacji o dofinansowaniach, które można otrzymać ze strony CEZ Skawina oraz gminy.

SPECJALNIE Z MYŚLĄ O MIESZKAŃCACH UMIG W SKAWINIE URUCHOMIŁ PUNKT INFORMACYJNY W WYDZIALE OCHRONY POWIETRZA

Realizują potrzeby mieszkańców

DORADCA Z BIURA OBSŁUGI KLIENTA PGNiG ODPOWIADA NA NASZE PYTANIA:

– O co najczęściej pytają mieszkańcy odwiedzający punkt informacyjny?

– Głównie o warunki przyłączenia do sieci, dotacje z ramach programu PGNiG „Przełącz się na gaz” do 3000 zł, a także o zmianę taryfy. Składają także wnioski o warunki techniczne przyłączenia i deklaracje do programu „Przełącz się na gaz”.

– Ile osób dziennie Pani obsługuje?

– Kilkadziesiąt. Konsultacje w gminie Skawina są prowadzone już prawie rok.

– Jak układa się współpraca z gminą Skawina?

– Bardzo dobrze. Utworzony punkt konsultacyjny przybliża doradców do mieszkańców gminy i stanowi ułkon w kierunku realizacji ich potrzeb.

Oczyszczacze od Małopolski

Nowoczesne oczyszczacze powietrza trafiły do 24 placówek oświatowych w Skawinie. Dzięki nim dzieci mają szansę ustrzec się przed smogiem, jak też przed różnymi problemami zdrowotnymi – takimi jak np. alergie

24 placówki oświatowe w Skawinie otrzymały oczyszczacze powietrza. Dzięki nim najmłodsi mają szansę ustrzec się nie tylko przed smogiem, ale także przed różnymi schorzeniami, które mogą być powodowane lub nasilane przez zanieczyszczone powietrze – takimi jak choćby alergie.

W sumie 1800 nowoczesnych oczyszczaczy powietrza dla najmłodszych mieszkańców Małopolski zakupił samorząd Województwa Małopolskiego. Trafiły one do placówek oświatowych, w których przebywają małe dzieci. Ich zdrowie jest

bowiem najważniejsze. Chodziło o to, by oczyszczacze zapewniały czyste powietrze w pomieszczeniach, w których maluchy spędzają po kilka godzin dziennie.

Oczyszczacze od Małopolski swymi parametrami są dostosowane do potrzeb 60-metrowej sali przedszkolnej i oczyszczają 388 metrów sześć powietrza na godzinę. W ciągu każdej godziny są w stanie dwukrotnie przefiltrować całe powietrze w pomieszczeniu. Dodatkowo wyposażono je w filtry HEPA wysokiej klasy H13, które wychwytyją nie tylko pyły i szkodliwe substan-

Województwo Małopolskie zakupiło 1800 oczyszczaczy

cje, ale także kurz, alergenów oraz bakterie. Dzięki tym nowoczesnym urządzeniom najmłodsi mają szansę ustrzec się nie tylko przed smogiem, ale również przed problemami zdrowotnymi, których smog może być przyczyną, w tym m.in. przed alergią.

Oczyszczacze są w pełni bezpieczne dla dzieci. Wyposażono je m.in. w blokadę rodzicielską i funkcję automatycznego wyłączenia przy próbie otwarcia klapy czy w przypadku przewrócenia urządzenia. Są też ciche, mogą być włączone w czasie pracy z dziećmi, jak i w trakcie ich drzemki.

W Skawinie oczyszczacze powietrza otrzymały 24 placówki oświatowe. Dwa z nich w imieniu marszałka przekazał ekodorusz gminy Skawina Krzysztof Szulada.

Co warto podkreślić, by oczyszczacz kupiony przez Województwo Małopolskie trafił do danej placówki, ani ona, ani gmina nie ponosiły żadnych kosztów. Wystarczyło zadeklarować chęć udziału w tym projekcie. Obdarowane placówki mają obowiązek przeprowadzić akcję edukacyjną z udziałem dzieci i rodziców, która będzie dotyczyć zanieczyszczenia i ochrony powietrza.

Unijne fundusze na wymianę nieefektywnych kotłów

Gmina Skawina pozyskała dodatkowe fundusze na działania na rzecz poprawy jakości powietrza oraz ograniczenia poziomu zanieczyszczeń. Projekt nosi nazwę „Redukcja niskiej emisji na terenie gminy Skawina” i ma na celu ograniczenie niskiej emisji generowanej przez budynki mieszkalne.

Projekt jest realizowany w latach 2018-2020, a jego wartość wynosi 3 mln 894 tys. zł. W jego ramach przewidziana jest wymiana 472 kotłów na paliwa stałe na nowe kotły na paliwa gazowe i podłączenia do sieci ciepłowniczej. Dzięki realizacji tego projektu zostanie zredukowana emisja CO₂ o prawie 40 procent, a pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2.5} – o blisko 100 proc.

Zamontowane nowe źródła ciepła będą się charakteryzować obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. Oprócz wymiany źródeł ciepła zaplanowano również zadania mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej – w szczególności w zakresie oszczędności zasobów naturalnych, obniżenia niskiej emisji oraz poprawy efektywności energetycznej.

Projekt jest realizowany na terenie gminy zakwalifikowanej do obszarów, na których trzeba podjąć działania naprawcze polegające na likwidacji

starych, niskosprawnych urządzeń grzewczych – zgodnie z obowiązującym Programem Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego.

Zakres koniecznej do przeprowadzenia inwestycji zostanie określony podczas oceny energetycznej danego budynku, przeprowadzonej przez zewnętrznego audytora. Projektem zostaną objęte budynki mieszkalne na terenie gminy Skawina, należące do osób fizycznych i charakteryzujące się minimalnym standardem efektywności energetycznej – o wartości wskaźnika EPH+W nie większej niż 150 kWh/(mkw./rok).

W ramach projektu zostanie przeprowadzony audyt energetyczny budynku, który da odpowiedź na pytanie, czy wymiana źródła ciepła jest uzasadniona, oraz pozwoli dobrać odpowiedni rodzaj i moc nowego, niskoemisyjnego źródła ciepła.

Stare kotły muszą zostać wymienione na niskoemisyjne

Uciążliwości zapachowe – czyli odory – to zagadnienie stwarzające problemy legislacyjne w wielu krajach. W Polsce problem ten nie został jeszcze rozwiązany od strony prawnej. W Ministerstwie Środowiska ciągle trwają prace nad ustawą „antyodorową”. Konkretne przepisy o randze ustawowej pozwolą na podejmowanie skutecznych działań zmierzających do ograniczenia emisji substancji odorotwórczych.

Na terenie gminy Skawina działa wiele zakładów produkcyjnych reprezentujących różne branże przemysłu, których działalność wpływa na środowisko i wiąże się z emisją uciążliwych zapachów. Narażeni na nie są głównie pracownicy tych zakładów i okoliczni mieszkańcy. Co najbardziej niepokoi, to nie sam zapach, lecz skład chemiczny substancji odorotwórczych oraz czy są one niebezpieczne dla zdrowia i życia mieszkańców.

Do gminy wpływają apele oraz prośby lokalnej społeczności dotyczące potrzeby ograniczenia oddziaływania prowadzonej działalności przemysłowej. Burmistrz, zaniepokojony sygnałami o występowaniu istotnego wpływu przedsiębiorstw na stan środowiska, podjął działania związane z identyfikacją występujących uciążliwości – w szczególności: pyłów zawieszonych w powietrzu, substancji chemicznych, odorów.

Pracownicy Wydziału Ochrony Powietrza UMIG w Skawinie na bieżąco wizytują zakłady z terenu gminy w celu nawiązania kontaktu z osobami od-

Spotkanie ekspertów w Radziszowie. Mogą oni doradzić, jak ograniczyć emisję z zakładów

powiedzialnymi za ochronę środowiska oraz zapoznania się z procesami produkcji konkretnego przedsiębiorstwa. Prowadzą również rejestr zgłoszeń mieszkańców dotyczących uciążliwości zapachowych. Są one weryfikowane w terenie i przekazywane do małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Krakowie (WIOŚ).

Zgłoszenia w sprawie odorów należy kierować do WIOŚ (wiosinfo@krakow.pios.gov.pl) oraz do skawieńskiego magistratu (op@gminaskawina.pl). Na stronie www.gminaskawina.pl została utworzona zakładka dotycząca emisji z przemysłu, gdzie zamieszczane są informacje od zakładów nt. realizowanych

DO GMINY SKAWINA WPŁYWAJĄ APELE I PROŚBY LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI DOTYCZĄCE POTRZEBY OGRANICZENIA ODDZIAŁYWANIA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

przez nie inwestycji ograniczających wpływ funkcjonowania przedsiębiorstwa na środowisko.

Warto również wspomnieć, że została podjęta współpraca z instytucjami zajmującymi się

problematyką emisji z przemysłu – są to Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, jak również jednostki naukowe oraz instytucje badawcze. Gmina Skawina zamierza stworzyć grupę ekspertów, którzy udzielą wsparcia zarówno w zakresie merytorycznej wiedzy, jak również propozycji konkretnych rozwiązań zmierzających do ograniczenia emisji z zakładów przemysłowych.

Po konsultacjach ze specjalistami podjęta zostanie decyzja w sprawie badań i innych działań, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w gminie Skawina.

Sprawny, nowoczesny kocioł i dobry opał to nie wszystko

O kominy trzeba dbać i regularnie je czyścić! – ekodoradca gminy Skawina Krzysztof Szulada rozmawia z kierownikiem zakładu kominiarskiego Walentym Ożogiem i mistrzem kominiarskim Krzysztofem Ożogiem

Stare piece węglowe należy wymienić na nowoczesne urządzenia grzewcze jak najszybciej. Oczywiście jeszcze nie wszyscy mieszkańcy zdążyli to zrobić, jednak nawet posiadaczy starych kotłów nic nie zwalnia od obowiązku odpowiedniego dbania o te urządzenia. Pamiętajmy, że piec należy regularnie czyścić. Jest to istotne przede wszystkim ze względów bezpieczeństwa. Ponadto w czystym kotle jest lepsze spalanie, a co za tym idzie – z komina wydobywa się wówczas mniej dymu zanieczyszczającego powietrze.

– Ekodoradca: Panie Walenty, od ilu lat służy Pan pomocą mieszkańcom gminy Skawina jako kominiarz?

– Walenty Ożóg: Od 1975 roku, czyli 43 lata.

– Czy mieszkańcy mają wystarczającą świadomość obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa?

– Walenty Ożóg: Różnie z tym bywa, ale tak naprawdę pewnie do końca nie mają świadomości, jakie zagrożenie niesie za sobą nieczyszczony lub źle czyszczony komin dymowy. Wielu właścicieli domów prywatnych nie zna przepisów prawa budowlanego i dlatego myślą, że mogą czyścić kominy we własnym zakresie lub nie robić tego w ogóle – do czasu, aż przewód dymowy zatka się całkowicie lub zapali się w środku sadza. A zapłon zalegającej w kominie sadzy jest niezwykle niebezpieczny. Może doprowadzić do pęknięcia komina pod wpływem wysokiej temperatury, co skutkuje niszczącym przewodu i drogim remontem.

– A co z właścicielami nowo wybudowanych domów? Czy oni są świadomi swoich obowiązków i zagrożeń wynikających z ich zaniedbywania?

– Krzysztof Ożóg: Większość właścicieli domów prywatnych posiada wykupione ubezpieczenie, m. in. na wypadek pożaru, ale nie są świadomi tego, że w przypadku wypłaty odszkodowania ubezpieczyciel upomni się o protokół z okresowej kontroli rocznej całego budynku, a także zaświadczenie o czyszczeniu kominów, które wystawia uprawniona osoba, w tym wypadku mistrz kominiarski. Brak tych dokumentów powoduje niewypłacenie ubezpieczenia. Nie można jednak wrzucać wszystkich do przyszłowiego jednego worka. Są też takie osoby, które skrupulatnie rok w rok przeprowadzają okresowe kontrole oraz czyszczenie przewodów kominowych zgodnie z przepisami i są stałymi klientami naszego zakładu od lat. Mają świadomość, że dbają nie tylko o bezpieczeństwo, zdrowie i życie swoje, ale też całej rodziny, która tam mieszka.

Walenty Ożóg

– Jakie więc obowiązki ma właściciel? Musi dokonywać przeglądów przewodów kominowych?

– Krzysztof Ożóg: Tak, musi – nawet jeżeli nie jest to

weryfikowane przez stosowne służby. Dla wszystkich jest jedno prawo, albo go przestrzegamy, albo nie. I nie chodzi tu tylko i wyłącznie o sprawy karne, mandaty czy inne formy karania. Chodzi również o odpowiedzialność za bezpieczeństwo każdego użytkownika domu. Właściciel – zgodnie z przepisami Prawa budowlanego – ma obowiązek poddawać przewody kominowe: dymowe, spalinowe i wentylacyjne okresowej kontroli, czyli sprawdzeniu stanu technicznego, co najmniej raz w roku. Oczywiście nie może robić tego sam. Powinien to zlecić fachowcom, czyli osobom posiadającym stosowne kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim. Otrzyma wtedy od nas protokół okresowej kontroli, który jest ważny

Krzysztof Ożóg

przez rok. Trzeba czyścić regularnie przewody kominowe, żeby zapobiec ich zatłuszczeniu, zapaleniu, zniszczeniu układu kominowego oraz zaciadzeniu.

– Czy obowiązek przeglądów dotyczy także przewodów, do których podłączone są kotły gazowe?

– Krzysztof Ożóg: Tak, należy dokonywać ich przeglądu raz w roku.

– Co Pan zastaje w czyszczonych kominach dymowych?

– Krzysztof Ożóg: Mazistą sadzę, szlam podobny do smoły, którym oblepiony jest wewnątrz cały komin oraz piec, jak również zgary, skorupy powstałe z niepełnego spalania paliwa stałego złej jakości węgla lub drewna, a nawet śmieci domowych.

raz gorszej jest on jakości. A spalanie złej jakości opału skutkuje wytwarzaniem większej ilości popiołu i sadzy, co sprawia, że kominy są coraz bardziej zanieczyszczone.

Kolejnym problemem jest inna budowa nowych kotłów z podajnikiem lub dmuchawą, gdzie głównie chodzi o oszczędności w spalaniu i – co za tym idzie – niższą temperaturę spalin. Montowane nowe kotły są podłączane do starych, nieszczelnych przewodów dymowych o małych przekrojach wewnątrz, co powoduje dławienie, słabszy ciąg w przewodzie, problemy przy rozpalaniu przy niekorzystnych warunkach zewnętrznych oraz mały dopływ powietrza z zewnątrz w pomieszczeniu kotłowni. Właściciele nowych kotłów nie są informowani lub przyspekują oko na instrukcję montażu producenta nowego kotła, gdzie średnica przekroju przewodu powinna być dużo większa niż w ich starym kominie, co ma bardzo duże znaczenie w prawidłowym spalaniu. W większości wymiana kotłów odbywa się bez kontroli oraz sprawdzenia prawidłowości podłączenia i przydatności starego komina. Problem i niebezpieczeństwo zaczyna się dopiero wtedy, gdy kocioł źle działa i zaczyna kopcić gorzej od starego pieca. Zachęcamy instalatorów wymieniających piece, by w razie wątpliwości zwrócili się do nas o pomoc.

– Co Pan chciałby przekazać mieszkańcom?

– Krzysztof Ożóg: Proszę dbać o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i waszych bliskich, nie szukajcie pozornych oszczędności, kontrolujcie oraz oczyszczajcie przewody kominowe należycie i zgodnie z przepisami – dla własnego bezpieczeństwa. To uchroni wasze życie i zdrowie, a także kieszeń od dodatkowych wydatków na remont komina. Zlecajcie wykonanie usług związanych z przewodami kominowymi osobom uprawnionym, które wydają stosowne potwierdzenia w formie pisemnej, bo tylko wtedy ma to sens i będzie podstawą do wypłaty ewentualnego odszkodowania.

„Laboratorium Skawina”, czyli termomodernizacja domów jednorodzinnych

W sierpniu zakończył się nabór wniosków od osób zainteresowanych udziałem w Lokalnym Programie Pomocy Społecznej dotyczącym termomodernizacji budynków jednorodzinnych. To jeden z elementów projektu „Laboratorium Skawina”, które ma być wzorem współpracy rządu z samorządem.

W sumie w terminie wpłynęło nieco ponad 120 wniosków. Dostępne fundusze - 1 mln zł od Fundacji PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza - wystarczą na sfinansowanie inwestycji w kilkunastu domach. Wykonano już pierwsze audyty i rozstrzygnięte zostały przetargi na termomodernizację pierwszych budynków. Założono koszt maksymalny 75 tys. zł wartości pomocy. Urzędnicy szacują, że inwestycje powinny zostać zrealizowane przed końcem roku.

Celem programu jest zmniejszenie w gminie Skawina liczby osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem energetycznym. A cel ten ma zostać osiągnięty po-

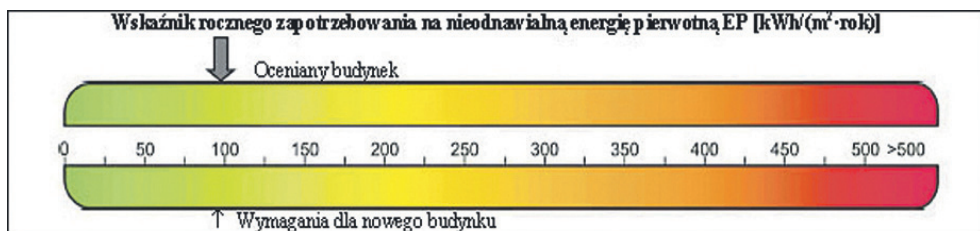
przez poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, montaż proekologicznych, nowoczesnych, łatwych w obsłudze i sprawniejszych ciepłnic źródeł ogrzewania budynków mieszkalnych oraz poprawę jakości powietrza.

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Skawina, którzy spełniają łącznie następujące warunki: mieszkają w budynkach jednorodzinnych, do których mają tytuł prawny; nie posiadają zasobów i możliwości samodzielnego osiągania celów programu oraz deklarują wniesienie własnego wkładu finansowego (10 procent wkładu własnego wartości inwestycji) lub w przypadku braku funduszy - poprzez równowartość pracy wykonanej na rzecz gminy, własnej lub członków rodziny. Podczas naboru do programu zastosowano również m.in. kryterium dochodowe oraz kryteria społeczne: wielodzietność, wielopokoleniowość, niepełnosprawność.

W ramach programu pomoc obejmuje: docieplenie ścian zewnętrznych, dachu/

stropodachu nad ogrzewanymi pomieszczeniami oraz podłogi na gruncie/stropu nad nieogrzewaną piwnicą; wymianę stolarki okiennej, drzwi zewnętrznych i bramy garażowej, wymianę źródła ciepła, w uzasadnionych przypadkach również modernizację instalacji centralnego ogrzewania, jak również montaż instalacji odnawialnych źródeł energii.

Realizowany w gminie Skawina program jest pilotażem na skalę całego kraju. Przyjęte kryteria preferują osoby znajdujące się w trudniejszej sytuacji materialnej i społecznej, w szczególności osoby zagrożone zjawiskiem tzw. ubóstwa energetycznego. Ograniczenie powierzchni użytkowej do 352 metrów na osobę miało na celu realizację programu w budynkach, które są efektywnie użytkowane (w których nie ma znacznej ilości pustych, nieużytkowanych przez mieszkańców przestrzeni). Należy pamiętać, że ocieplenie budynku nie dotyczy tylko części, w której mieszkańcy mieszkają (np. jednej kondygnacji), lecz całego domu.

Audyt i ocena energetyczna budynku to ważne dokumenty

Gdy kupujemy samochód, interesują nas m.in. jego parametry spalania. W przypadku budynku istotną informacją jest zapotrzebowanie energetyczne budynku. Jego wartość powinna być możliwie najniższa i określa wysokość rocznych nakładów na zakup energii koniecznych do ogrzewania danego domu.

Od 1 stycznia 2009 r. - jak wynika z ustawy Prawo budowlane - wprowadzono obowiązek sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków. Obowiązuje on w przypadku sprzedaży lub najmu nieruchomości lub też po wykonaniu rozbudowy budynku. To dokument, który informuje o aktualnym stanie domu. Jest ważny przez 10 lat od dnia sporządzenia.

Z kolei audyt energetyczny jest dokumentem, do sporządzenia którego dokonuje się w pierwszej kolejności inwentaryzacji źródeł ciepła, instalacji grzew-

czych, budowy i jakości przegród budowlanych. Audyt energetyczny jest przeprowadzany w celu oceny zapotrzebowania energetycznego budynku. Jego zadaniem jest ocena opłacalności i wdrażania nowych rozwiązań technologicznych, które wpływają na zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego. Podczas audytu budynków uzyskujemy cenną wiedzę, mogącą posłużyć podczas wykończenia budynku, ewentualnego remontu bądź termomodernizacji.

Ocena energetyczna budynku jest dokumentem wymagany na potrzeby Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (RPO). Prawdopodobnie przeprowadzona ocena powinna obejmować kilka elementów: wizję lokalną i ocenę stanu danego budynku, w tym wykonanie dokumentacji fotograficznej, opracowanie świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, a także

informację na temat wymaganej mocy cieplnej montowanego pieca.

W regulaminie programu RPO określono minimalny standard efektywności energetycznej budynku, który wynosi $EpH+W=150 \text{ kWh/mkw./rok}$ dla domów jednorodzinnych. Poniżej tej wartości nie jest wymagane, by beneficjent przystępujący do modernizacji źródła ciepła przeprowadzał dodatkową termomodernizację.

Podsumowując: świadectwo energetyczne służy nam do oceny energetycznego stanu bieżącego budynku, w audycie energetycznym dokonuje się inwentaryzacji i określa, jakich zmian należy dokonać oraz jaki ostatecznie uzyska się efekt ekonomiczny i ekologiczny. Celem przeprowadzenia oceny energetycznej jest obliczenie, czy budynek spełnia warunek wymagany regulaminem programu RPO, czyli $EpH+W=150 \text{ kWh/mkw./rok}$.

Najmłodsi mieszkańcy mogli uczestniczyć w ciekawych projektach z zakresu edukacji ekologicznej

Eko-edukacja od małego

Dzięki funduszom z WFOŚiGW w Krakowie gmina zrealizowała 2 projekty z zakresu edukacji ekologicznej

Likwidacja pieców węglowych, termomodernizacja budynków, rezygnacja z podróży autem na rzecz komunikacji miejskiej, segregacja odpadów itp. Te wszystkie działania są niezwykle istotne, jeśli chodzi o ochronę środowiska. Jednak równie istotna jest edukacja ekologiczna - i to od najmłodszych lat. Bez świadomości ekologicznej i współpracy ze strony mieszkańców niewiele się bowiem da osiągnąć.

Gmina Skawina pozyskała pieniądze z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie na dwa projekty z zakresu edukacji ekologicznej: „Szkoły w Skawinie chwytają wodę” oraz „ekoSkawina - kompleksowy program edukacyjny w Gminie Skawina”.

Pierwszy z nich polegał na tym, że odbywały się kilkugodzinne, praktyczne warsztaty w zakresie przygotowania, a następnie funkcjonowania ogródków deszczowych w placówkach edukacyjnych na terenie Skawiny. W każdej z nich podczas zajęć instruktor omawiał poszczególne etapy budowania ogródków deszczowych w pojemnikach o powierzchni około dwóch metrów kw. W każdej skrzynce - z kilkoma warstwami żwiru, piasku i ziemi oraz warstwą kamieni - sadzone były tzw. rośliny hydrofitowe, które

oczyszczają wodę oraz znoszą okresy suszy i zalewania. Każdy pojemnik został umieszczony na terenie placówki w miejscu dobrze widocznym z oznaczeniem celu ogródka deszczowego.

Dzieci w trakcie warsztatów nauczyły się, jak w prosty i estetyczny sposób zapewnić zagospodarowanie deszczówki w mieście, na terenach zabudowanych. Pozwoliło to na przeniesienie innowacyjnego pomysłu na teren całego miasta i „otworzyło” dzieci na problem zagospodarowania wody

uświadomienie i dorosłych, i dzieci oraz młodzieży, jak ważna jest segregacja odpadów. Jednocześnie propagowano również informacje na temat działalności punktu selektywnej zbiórki odpadów (tzw. PSZOK).

Ponadto w przedszkolach na terenie gminy Skawina organizowane były spektakle o tematyce ekologicznej. Miały one na celu kształtowanie proekologicznych postaw wśród najmłodszych mieszkańców gminy. Dzieci poprzez taką formę przekazu zostały zaznajomione z problematyką ochrony przyrody.

Kolejną z akcji był „Łyk świeżego powietrza”. Wydarzenie to polegało na rozdawaniu sześciolatkom trzech roślin pochłaniających szkodliwe substancje z powietrza. Zadanie miało na celu pokazanie dzieciom, jak ważna jest rola roślin przy jednoczesnym uświadomieniu, że istnieją rośliny o właściwościach oczyszczających powietrze.

W ramach projektu „eko-Skawina” odbyła się również wycieczka do krakowskiej spalarni śmieci. Uczestniczyli w niej dzieci ze szkół podstawowych. Podczas zwiedzania zakładu przy ulicy Giedroycia w Nowej Hucie skawiniacy uczniowie mieli okazję zobaczyć, jak działa spalarnia i zapoznać się z procesem termicznego przekształcania odpadów.

**BEZ ŚWIADOMOŚCI
EKOLOGICZNEJ
I WSPÓŁPRACY
ZE STRONY
MIESZKAŃCÓW
NIEWIELE DA SIĘ
OSIĄGNĄĆ**

nie tylko w granicy mieszkania lub działki w domu, w którym mieszkają.

Drugi z projektów - „eko-Skawina - kompleksowy program edukacyjny w gminie Skawina” - obejmował realizację kilku zadań. Pierwszym z nich była akcja „Wymień odpad na sadzonkę”, skierowana do wszystkich mieszkańców gminy Skawina. Jej celem było

Czystą energią w smog!

Gdy spalamy węgiel, do atmosfery emitowane są ogromne ilości zanieczyszczeń. Realną alternatywą dla tego nieekologicznego paliwa są odnawialne źródła energii. Warto inwestować choćby w solary czy fotowoltaikę

Skąd bierze się smog? Jednym z głównych czynników jest tu zanieczyszczenie powietrza spowodowane korzystaniem z paliw stałych. Najczęściej dotyczy to budynków, które są ogrzewane węglem.

Korzystanie z tego paliwa – a zwłaszcza z węgla niskiej jakości – najbardziej zagraża środowisku naturalnemu, bowiem podczas palenia węglem w starym kotle do atmosfery emitowane są ogromne ilości zanieczyszczeń.

Czym zastąpić paliwa stałe?

W miarę rozwoju proekologicznych technologii realną alternatywą dla węgla stają się odnawialne źródła energii (OZE), a szczególnie energia słoneczna. Z niedawno przeprowadzonych badań wynika, że aż 45 proc. Polaków chciałoby zainwestować w małe, przydomowe odnawialne źródła energii – najczęściej ogniwa fotowoltaiczne lub kolektory słoneczne.

Kolektory słoneczne

Są nazywane także solarami. Montuje się je na budynkach mieszkalnych i wykorzystuje najczęściej do ogrzewania wody. Zasada działania kolektora jest prosta: padające na niego promienie słoneczne nagrzewają płyn, który znaj-

Mieszkańcy inwestują m.in. w kolektory słoneczne (zwane solarami), a także w instalacje fotowoltaiczne

duje się w jego wnętrzu. Ciepło z kolektora musi być gdzieś przekazane i zgromadzone. Zazwyczaj tym miejscem magazynowania jest duży zbiornik z wodą.

Istnieją dwa typy kolektorów: płaskie i rurowe. Różnią się budową, ale oba działają w podobny sposób, zamieniając energię słoneczną na ciepło

wykorzystywane do ogrzania wody. Instalacja złożona z dwóch kolektorów słonecznych to około 2800 kWh energii. Jedna megawatogodzina (tysiąc kWh) zostanie wyprodukowana, jeżeli w kotle spalimy około 200 kilogramów węgla, a zatem dzięki naszej instalacji do atmosfery nie trafią spaliny z 560 kg węgla.

Instalacje fotowoltaiczne

Panele fotowoltaiczne przekształcają energię słoneczną w prąd elektryczny. Nadmiar wyprodukowanego prądu może być przekazany sieci energetycznej, ale jeśli wytworzymy go za mało, to niedobór zostanie „dobrany” z tejże sieci. Panele fotowoltaiczne są niezawodne i mają niskie koszty eks-

ploatacji, a przy tym pracują całkowicie bezgłośnie i bez wibracji. Użytkownik takiego urządzenia nazywany jest prosumentem, ponieważ łączy w sobie cechy producenta i konsumenta. Efekt funkcjonowania instalacji 4 kWp to około 3800 kWh. Jedna megawatogodzina zostanie wyprodukowana, jeżeli w kotle spalimy

około 200 kilogramów węgla, więc dzięki naszej instalacji nie pójdzie z dymem 760 kg węgla.

Oszczędności

Prócz efektu ekologicznego do najważniejszych zalet stosowania OZE należą spore oszczędności. Z wyliczeń ekspertów wynika, że czteroosobowe gospodarstwo domowe, które zdecyduje się na panele fotowoltaiczne, może obniżyć rachunki za energię elektryczną aż o 60-70 procent rocznie. Co ważne, prąd wytwarzają sami odbiorcy, a nie centralne elektrownie i elektrociepłownie, co pozwala uniknąć strat energii powstających podczas przesyłu.

Ochrona środowiska

Warto inwestować w czyste źródła energii i tym samym chronić własne zdrowie oraz środowisko. Czy wiesz, ile zanieczyszczeń trafia do atmosfery przy spalaniu jednej tony węgla? Aż dwie tony dwutlenku węgla, 50 kg niezwykle toksycznego tlenku węgla, 14 kg tlenków siarki, 10 kg pyłu zawieszonego (to jeden z głównych składników smogu) oraz 2,1 kg tlenków azotu. Dla porównania: przy spalaniu jednego metra sześć. gazu ziemnego emitujemy do atmosfery zaledwie 3 gramy tlenku węgla i 2 kg dwutlenku węgla, a ilość pyłów to... 0,0005 grama!

PROGRAM

CZyste POWIETRZE

- w trosce o zdrowie, klimat i środowisko!

Dofinansowanie nowych źródeł ciepła i termomodernizacji budynków jednorodzinnych

Program „Czyste Powietrze”: rusza nabór wniosków

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (WFOŚiGW) rozpoczął nabór wniosków w ramach programu „Czyste Powietrze”. Jego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzonych do atmosfery przez domy jednorodzinne.

W ramach programu można uzyskać wsparcie finansowe w formie preferencyjnej pożyczki m.in. na wymianę starego kotła grzewczego (warunek ko-

nieczny), docieplenie domu, wymianę okien i drzwi czy instalację odnawialnych źródeł energii.

Szczegółowe informacje o programie znajdują się na stronie www.wfos.krakow.pl/czystepowietrze. Zachęcamy mieszkańców do kontaktu z pracownikami WFOŚiGW (Kanonicza 12 w Krakowie, w godz. 7.30-15.30, tel. 12 422-94-90, wew. 2, e-mail: czyste.powietrze@wfos.krakow.pl) lub do kontaktu z doradcą obsługującym gminę Skawina – Anną Synowiec (nr tel. 515-493-106, mail: anna.synowiec@wfos.krakow.pl).

W walce z zanieczyszczeniami przemysłowymi

Gmina Skawina podejmuje szereg działań celem ustalenia wpływu zakładów funkcjonujących na terenie miasta na środowisko oraz zdrowie i życie mieszkańców.

Harmonogram podejmowanych priorytetowych działań na najbliższe miesiące wygląda następująco:

► Utworzenie zespołu ekspertów z zakresu badań środowiska (powietrza i gruntu). W ramach prac tego zespołu planuje się realizację badań powietrza obejmujących cztery etapy: **1.** badanie składu chemicznego, czyli uzyskanie wiarygodnych informacji, jaki jest skład powietrza, którym oddychamy, **2.** wytypowanie substancji i związków, które są potencjalnie niebezpieczne dla zdrowia i życia oraz wykonanie badań określających, ile ich jest w powietrzu, co da odpowiedź, czy ich ilość jest szkodliwa dla zdrowia, czy neutralna, **3.** wykonanie badań wśród

mieszkańców, czyli sprawdzenie, czy powietrze, którym oddychamy, ma bezpośredni wpływ na zdrowie. **4.** Oznaczenie, które substancje i związki pochodzą z których zakładów.

► Zlecenie badań powietrza i gruntu – planowany termin realizacji to grudzień 2018 r.

► Wizytacja zakładów przemysłowych na terenie gminy Skawina. Od ponad miesiąca odbywają się wizyty w największych zakładach w Skawinie. Pracownicy urzędu poznają zakłady, stosowane technologie oraz profil produkcji.

► Spotkania z mieszkańcami osiedli z otoczenia zakładów przemysłowych – planowany termin realizacji to październik/listopad 2018 r. W kolejnych miesiącach planowane są regularne spotkania z mieszkańcami, by na bieżąco przekazywać informacje o postępach w realizacji działań.

► Zebranie danych z Urzędu Marszałkowskiego, Starostwa

Powiatowego, Sanepidu, Inspekcji Pracy oraz ich analiza – planowany termin realizacji to grudzień 2018 r. Odpowiedzialność za ochronę środowiska jest w Polsce podzielona pomiędzy kilka instytucji. Władze gminy chcą, by cała wiedza dotycząca danego zakładu została zgromadzona w „jednym segregatorze” w gminie. To da pełny obraz, jaki jest profil produkcyjny danego zakładu, co może emitować i jakie ma przyznane limity emisji, a co faktycznie i ile emituje.

► Regularne spotkania instytucji publicznych odpowiedzialnych za ochronę środowiska na terenie gminy Skawina – planowany termin realizacji to październik 2018 roku. Spotkania służą odpowiedzialnym za ochronę powietrza będą organizowane regularnie, po to, by zapewnić stały i kompleksowy nadzór nad działalnością firm w Skawinie.

► Utworzenie mapy zgłoszeń mieszkańców – planowany

termin realizacji to październik 2018 r. Na stronie internetowej gminy powstanie mapa, na której mieszkańcy będą mogli nanosić informacje o zidentyfikowanych odorach. To pomoże w identyfikacji źródeł ich powstawania.

► Utworzenie nowego „kanału informacyjnego” dotyczącego ochrony powietrza na facebooku – planowany termin realizacji: październik/listopad br.

► Pozyskanie danych w zakresie tła zanieczyszczeń historycznych, a w szczególności wyników badań powietrza, które prowadzono w Skawinie po zamknięciu Huty – planowany termin realizacji to listopad br.

► Uzyskiwanie danych z NFZ, GUS i źródeł własnych dotyczących m.in. przewlekłych chorób i przyczyn zgonów – planowany termin realizacji to październik br. (zakres danych będzie uzupełniany na bieżąco w zależności od potrzeb analizujących je jednostek naukowych).

Takimi naklejkami strażnicy miejsca oznaczają stare urządzenia grzewcze, które należy wymienić

Jak budować wśród mieszkańców świadomość ekologiczną? Najlepiej od najmłodszych lat

Jak skutecznie walczyć ze smogiem? Najlepiej na wszystkich frontach!

Ważna jest nie tylko wymiana pieców czy termomodernizacja budynków, ale także m.in. edukacja ekologiczna

Wymiana starych pieców i kotłowni, termomodernizacja budynków, monitoring powietrza, regularne kontrole palenisk domowych, działania edukacyjne w szkołach – to tylko niektóre z działań, jakie podejmuje gmina Skawina w walce o czystsze powietrze.

Nie sposób w jednym artykule wymienić ich wszystkich, skupmy się więc na tych najważniejszych. Warto wspomnieć m.in. o szeregu działań związanych z ograniczeniem zanieczyszczeń przemysłowych. W 2016 r. rozpoczął się na terenie gminy Skawina proces wymiany starych i niesprawnych kotłowni węglowych na nowe, proekologiczne źródła ogrzewania. Dzięki funduszom z WFOŚiGW w Krakowie w 2016 r. zlikwidowanych zostało 87 starych kotłowni.

Już około 1,3 tys. wniosków o wymianę kotłów

Mieszkańcy, którzy zmodernizowali system ogrzewania swoich domów, wymienili stare źródła ciepła m.in. na wysokoefektywne kotły na eko-groszek – takich instalacji było 52, co stanowi 59,77 proc. wszystkich wymienionych w 2016 roku kotłów. Chętnie inwestowano również w kondensacyjne kotły gazowe – w sumie powstały 33 takie instalacje, co stanowi 37,93 proc.

wszystkich wymienionych w 2016 roku kotłów. Natomiast jeśli chodzi o wysokoefektywne i niskoemisyjne kotły na pellet, to zostały zamontowane dwie takie instalacje (2,30 proc.).

W ubiegłym roku wymiana kotłów była kontynuowana. Dzięki funduszom z WFOŚiGW w Krakowie oraz środkom z budżetu gminy Skawina zlikwidowano 164 starych kotłowni węglowych. Mieszkańcy, wymieniający stare urządzenia grzewcze, postawili głównie na kondensacyjne kotły gazowe (105 instalacji, czyli 64,02 proc. wszystkich wymienionych w 2017 r. kotłów) i wysokoefektywne kotły na eko-groszek (55 instalacji, 33,54 proc.). Z kolei wysokoefektywne kotły na pellet stanowiły 2,44 proc. (4 instalacje).

W tym roku proces wymiany kotłów jeszcze przyspieszył. Do końca lipca zostało zawartych już 290 umów z mieszkańcami. W sumie od 2015 roku wpłynęło ok. 1,3 tys. wniosków o dotację na wymianę kotłów.

Od monitoringu powietrza po kontrole palenisk

Likwidacja kopciuchów to nie wszystko. Na terenie gminy funkcjonuje stacja monitoringu WIOŚ oraz czujniki niereferencyjne: AIRLY, Uniwersytetu Jagiellońskiego (Instytutu

Fizyki) i LOOKO2, mierzące jakość powietrza. Warto również wspomnieć o kontrolach Straży Miejskiej – planowych i interwencyjnych (czyli prowadzonych na zgłoszenie mieszkańca).

PROCES WYMIANY KOTŁÓW WCIĄŻ PRZYSPIESZA. W TYM ROKU ZAWARTO Z MIESZKAŃCAMI JUŻ 290 UMÓW O DOTACJE

Regularne kontrole palenisk domowych na terenie całej gminy funkcjonariusze prowadzą od 9 października 2017 roku. Łącznie w sezonie grzewczym 2017/2018 przeprowadzono 646 kontroli przydomowych kotłowni, pobrano 19 próbek popiołu do badania i nałożono na łamiących przepisy pięć mandatów. Prócz tego na terenie Skawiny były testowane kontrole dronem antysmogowym.

Skawiniści urzędnicy stale współpracują również z Krakowskim Alarmem Smogowym oraz ze Skawińskim Alarmem Smogowym, bez wsparcia których nie byłaby możliwa realizacja większości z działań!

Warto przy tym wspomnieć, że utworzona została Rada Społeczna dot. ochrony powietrza. To organ doradczy burmistrza złożony z przedstawicieli Skawińskiego Alarmu Smogowego, przedsiębiorców, radnych, organizacji pozarządowych oraz pracowników Wydziału Ochrony Powietrza w UMiG w Skawinie.

Ekodoradca i punkt informacyjny dla mieszkańców

Wśród antysmogowych działań gminy wymienić należy również m.in. te związane z promowaniem składów niehandlujących mułami i flotami (na podstawie podpisanego porozumienia), likwidację piecyków gazowych w budynkach wielorodzinnych, montaż na budynkach prywatnych 794 układów słonecznych do ogrzewania wody użytkowej oraz realizację programu Prosument dotyczącego instalacji fotowoltaicznych (138 instalacji). Ponadto w tym roku na terenie gminy Skawina jest prowadzony pilotaż projektu „Laboratorium Skawina”, polegającego na termomodernizacji budynków jednorodzinnych u osób zagrożonych tzw. ubóstwem energetycznym.

Godny podkreślenia jest fakt, że mieszkańców, chcących wymienić swoje stare kotły na nowoczesne i ekolo-

giczne urządzenia grzewcze, skawiński samorząd nie zostawia samemu sobie. Na każdym etapie stara się służyć wsparciem i pomocą. Od ponad dwóch lat na terenie gminy działa ekodoradca Krzysztof Szulada, zatrudniony w ramach projektu LIFE. Doradza on mieszkańcom w zakresie wymiany źródła ciepła, prowadzi działania edukacyjne w szkołach i przedszkolach, na spotkaniach w sołectwach i mieście, wykonuje zdjęcia kamerą termowizyjną w okresie zimowym.

Specjalnie z myślą o mieszkańcach UMiG w Skawinie uruchomił także w Wydziale Ochrony Powietrza (Rynek 12) punkt informacyjny, w którym można uzyskać porady dotyczące ogrzewania domów, wymiany pieców itp. W punkcie tym – dzięki podpisanemu przez gminę porozumieniu o współpracy – dyżury pełnią również przedstawiciele firm PGNiG, Tauron, CEZ i MPEC.

Antysmogowa edukacja i kampanie informacyjne

Warto również wspomnieć o szeregu kampanii informacyjno-edukacyjnych realizowanych przez gminę Skawina. W urzędzie została uruchomiona specjalna infolinia antysmogowa, której pracownicy udzielają in-

formacji na temat zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza.

Urzędnicy z Wydziału Ochrony Powietrza UMiG w Skawinie informują o przekroczeniu norm jakości powietrza, wysyłając wiadomości e-mail do placówek edukacyjnych i społecznych celem zakwalifikowania informacji o poziomie zanieczyszczenia na zakupionych dla nich tablicach analogowych.

Realizowane są również ważne działania ostrzegawcze. W przypadku II i III stopnia zanieczyszczenia powietrza informacja rozsyłana jest do mieszkańców za pomocą wiadomości SMS. Przypominajmy również, że – zgodnie z zaleceniem burmistrza Skawiny – wprowadzono w placówkach oświatowych zakaz prowadzenia zajęć ruchowych dla dzieci i młodzieży na otwartym powietrzu w dni, kiedy stężenia pyłu zawieszonego przekroczą poziom 150 jednostek (to trzy razy więcej, niż wynosi dopuszczalna norma).

Na koniec wspomnijmy jeszcze o organizowanych przez gminę Targach Ciepła, dzięki którym mieszkańcy mają okazję zapoznać się z produktami ograniczającymi zanieczyszczenie powietrza pochodzące z niskiej emisji.